

Ryszard Dadlez (1931–2008). Życie i działalność naukowa

Ryszard Wagner¹, Sylwester Marek¹

R. Wagner

S. Marek

Ryszard Dadlez urodził się 1 marca 1931 r. w Ciechanowie. Wywodził się z rodziny nauczycielskiej. Jego ojciec był zasłużonym pedagogiem, polonistą, długoletnim dyrektorem Liceum im. A. Mickiewicza w Warszawie, a podczas okupacji nie-

mieckiej organizatorem tajnego nauczania. Matka również była nauczycielką. Miał też starszą siostrę.

Do szkoły powszechnej Ryszard Dadlez uczęszczał w Warszawie w latach 1938–1943. W 1943 r. rozpoczął naukę w szkole średniej na tajnych kompletach, przerwana wybuchem Powstania Warszawskiego. Ryszarda ominął udział w powstańczych zmaganiach — był na to za młody. Przeżył jednak rodzinną tragedię — starsza siostra, studentka podziemnego Uniwersytetu Warszawskiego, zaangażowana w działalność konspiracyjną, poległa w Powstaniu Warszawskim jako łączniczka batalionu Armii Krajowej *Kiliński*. Po upadku powstania został, jak wszyscy warszawiacy, wypędzony z miasta. W Krakowie kontynuował naukę na tajnych kompletach, a po wyzwoleniu w Gimnazjum im. H. Sienkiewicza. Po powrocie do Warszawy, w lecie 1945 r., uczył się w Liceum im. A. Mickiewicza; maturę zdał w 1949 r.

W 1949 r. Ryszard Dadlez podjął studia na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, rozpoczynając swoją przygodę z geologią. Z relacji rodzinnych i zapamiętanych fragmentów rozmów wiemy, że wybór kierunku studiów nie był przypadkowy. Już w szkole średniej interesował się geografiami, a szczególnie górami. Z licznych wycieczek z ojcem prowadził systematyczne notatki — opisy wędrówek zawierały wiele obserwacji, także przyrody nieożywionej. Studiował w latach 1949–1953 (ryc. 1) pod kierunkiem tak znakomych profesorów, jak Jan Samsonowicz, Edward Passendorfer i Stefan Zbigniew Różycki. Na drugim roku studiów rozpoczął pracę zawodową w Państwowym Instytucie Geologicznym, przemianowanym parę lat później na Instytut Geologiczny, jako pomocniczy pracownik naukowo-techniczny. Na marginesie można wspomnieć, że historia zatoczyła koło i wiele lat później instytut

Ryc. 2. Ryszard Dadlez z żoną Joanną (wczesne lata 50. XX w.). Arch. rodzinne

Ryc. 1. Ryszard Dadlez (wczesne lata 50. XX w., okres studencki). Z arch. dr Teresy Marcinkiewicz

odzyskał pierwotną nazwę dzięki staraniom wielu ludzi, m.in. również Ryszarda, i funkcjonuje dziś jako Państwowy Instytut Geologiczny.

W 1953 r. Ryszard Dadlez ukończył studia, otrzymawszy tytuł magistra geologii na podstawie pracy *Kontakt triasu i jury na wschód od Łopuszna*. W tym samym roku zawarł związek małżeński z Joanną z domu Idryan, również geologiem (ryc. 2, 3). Ze związku tego urodziło się dwoje dzieci — Michał i Agnieszka.

Z zatrudnieniem w Instytucie Geologicznym po ukończeniu studiów wiąże się ciekawa historia, oddająca atmosferę tamtych czasów i ówczesnych regulacji prawnych. Ryszard Dadlez otrzymał 5.11.1953 r. nakaz pracy w resorcie Centralnego Urzędu Geologii, kierujący Go do Instytutu Geologicznego. Już 2.12.1953 r. nakaz został anulowany przez Komisję Przdziału Pracy Uniwersytetu Warszawskiego, która skierowała

Ryszarda Dadleza na Uniwersytecie Warszawskim na stanowisko pomocniczego pracownika nauki, z datą rozpoczęcia pracy 1.01.1954 r. Umożliwiono Mu jednocześnie kontynuowanie pracy w Instytucie Geologicznym. Ryszard chciał jednak pracować w IG i w wyniku Jego starań 22.01.1954 r. Dział Kadr IG zwrócił się do CUG o wyjaśnienie, który nakaz pracy jest obowiązujący. Uzyskał odpowiedź, że Ryszard Dadlez pozostaje w IG i ma zgodę na „kumulowanie” pracy na UW.

Początkowo Ryszard Dadlez został zatrudniony w Zakładzie Badań Podstawowych Instytutu Geologicznego, prowadził badania z zakresu petrografii skał jurajskich. Równocześnie w ciągu jednego roku akademickiego był zatrudniony na połowie etatu jako asystent w Katedrze Geologii Regionalnej Uniwersytetu Warszawskiego. W 1954 r. został przeniesiony do Zakładu Geologii Niżu IG (późniejszy Zakład Geologii Struktur Wewnętrznych Niżu), gdzie pracował do 1973 r. Od 1959 r. zajmował stanowisko kierownika pracowni Geologii Polski Północnej, a po zmianie nazwy Pracowni Regionu Pomorskiego. W 1957 r. przyznano Mu stanowisko adiunkta, a w 1965 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk przyrodniczych na podstawie rozprawy *Stratygrafia liasu w Polsce zachodniej* (opublikowanej w 1969 r.).

Pod koniec lat 50. Ryszard Dadlez koncentrował się głównie na problematyce stratygraficznej retyku i dolnej jury. W latach 1956–1959 opracował wzorcowy, pełnordzeniowy profil dolnej jury w otworze Mechowo IG 1 (dane opublikowane w 1964 r.). Zwraca uwagę niezwykle rzetelność opisu profilu, który po tylu latach, do dziś jest w wielu miejscach aktualny i przydatny w nowoczesnej interpretacji stratygrafii sekwencyjnej (Pieńkowski, 2009). Taką samą rzetelnością charakteryzują się dziesiątki innych opisanych przez Ryszarda profili, na podstawie których stworzył On znakomity podział litostratygraficzny dolnej jury, funkcjonujący w znacznej mierze do dziś. Kilka z wydzielonych przez Niego na terenie Pomorza formacji weszło ostatnio do kanonu formalnego podziału litostratygraficznego Polski (Wagner, 2008).

Wyniki badań Ryszarda Dadleza umożliwiły wykonanie syntetycznych opracowań całego Niżu Polskiego oraz rozległe korelacje z osadami dolnej jury w Europie Zachodniej i Wschodniej. Pozwoliły także na uzyskanie spójnego obrazu paleogeografii jurajskiej w Polsce. Prace te przyczyniły się też do upowszechnienia wyników badań nad polską jurą i rozwiązania wielu problemów dotyczących dolnej jury w kraju i za granicą. Należy tu wspomnieć o znakomitych opracowaniach na temat liasu w ramach tzw. I etapu badań podłoża Niżu Polskiego (1962), za które został laureatem Zespołowej Nagrody Państwowej II stopnia (1964), i atlasie stratygraficzno-facjalnym jury (Dadlez i in., 1964), syntezie stratygraficznej mezozoiku zawartej w tomie *Budowy geologicznej Polski* (1973a) czy materiałach międzynarodowego kongresu jurajskiego w Luksemburgu z 1967 r. (Dadlez, 1973b).

W miarę upływu czasu zainteresowania stratygraficzne Ryszarda Dadleza rozszerzyły się na cały mezozoik, a także paleozoik. W latach 70. i 80. profilował rdzenie z całych otworów wiertniczych. Czynił to z prawdziwą pasją badawczą, która udzielała się Jego współpracownikom. Wyjazdy w teren na okresowe profilowania rdzeni na wiertniach Górnictwa Naftowego i PIG, jak też do magazynów rdzeni były dla młodszych kolegów prawdziwą szkołą geologii. Ryszard chętnie dzielił się rozległą wiedzą i przy rdzeniach dochodziło do ciekawych i pouczających dyskusji. Wspominam (R. Wagner) szczególnie interesujące wyjazdy do magazynu rdzeni w Pile. Rano pracowaliśmy nad profilowaniem, a późnym popołudniem braliśmy do hotelu materiały karotażowe i po kolacji interpretowaliśmy stratygraficzne profile na wykresach geofizyki wiertniczej nieraz do późnej nocy. Taki tryb postępowania, wprowadzony przez Ryszarda, pokazuje typową dla Niego umiejętność organizowania pracy i wykorzystania do maksimum czasu. Zysk był ogromny, po wyjeździe profile były w pełni opracowane, z uzgodnionymi granicami stratygraficznymi. Była to szkoła geologii praktycznej i teoretycznej na najwyższym poziomie. Wspominam te wyjazdy z wielkim sentymentem.

W czasie wyjazdów terenowych odzywały się Jego zainteresowania krajoznawcze. Ponieważ często jeździliśmy samochodem, Ryszard starannie przygotowywał trasę pod kątem ciekawych zabytków architektonicznych lub interesujących przyrodniczo rejonów. Zawsze staliśmy się pojechać nieco inną drogą, żeby coś ciekawego przy okazji zobaczyć.

W tym miejscu warto także wspomnieć o Jego jeszcze jednym zamiłowaniu — górach. Urlopy spędzał głównie w Karpatach oraz Sudetach. Wycieczki rodzinne w góry, zwłaszcza w Tatry, były Jego prawdziwą pasją przez całe życie (ryc. 4).

Ryszard Dadlez szczególnie lubił wyjazdy do magazynu rdzeni PIG w Leszczach (ryc. 5). Wyjeżdżał tam corocznie na dłuższe pobyty, zawsze z żoną, a często z dziećmi. Profilując rdzenie i opracowując materiały geologiczne, jednocześnie wypoczywał. Wiele znanych publikacji powstało w Leszczach.

Ryc. 3. Zjazd PTG w północnym obrzeżeniu Gór Świętokrzyskich (1953 r.). Od lewej: W. Pożaryski, W. Karaszewski, J. Idryan, R. Dadlez i S. Tyski. Z arch. dr Teresy Marcinkiewicz

Uzyskane doświadczenia stratygraficzne pozwoliły Ryszardowi Dadlezowi zająć się syntetycznymi regułami litostratygrafii i czynnie uczestniczyć w powstawaniu pierwszego polskiego kodeksu stratygraficznego, a także w wielu pracach nad systematyzowaniem podziałów litostratygraficznych całej pokrywy osadowej Niżu Polskiego. Prace stratygraficzne, stanowiące fundament nauk geologicznych, prowadzone z pasją badawczą, wszechstronne i wielowątkowe doprowadziły szybko Ryszarda do zainteresowania się problematyką regionalną i tektoniką. Z czasem problematyka ta stała się głównym nurtem Jego działalności badawczej i określiła Jego pozycję jako wybitnego geologa regionalnego i tektonika; jakkolwiek nigdy nie zapomniał o stratygrafii. Prowadzone przez Niego prace koncentrowały się na zagadnieniach paleogeografii, ewolucji basenów sedymentacyjnych i tektoniki pokryw platformowych.

Badania regionalne budowy geologicznej Niżu Polskiego zaowocowały wieloma znakomitymi opracowaniami i publikacjami, które powstawały pod Jego kierownictwem i których był głównym współautorem. Na podkreślenie zasługują tu prace regionalne i tektoniczne dotyczące obszaru nadbałtyckiego między Szczecinem i Koszalinem i w strefie Koszalin–Chojnice.

Zaangażowanie się w problematykę poszukiwań naftowych to kolejny kierunek działalności Ryszarda Dadleza. Począwszy od 1961 r. prowadził liczne badania w zakresie programowania i projektowania geofizycznych i geologicznych prac rozpoznawczych. Opracował jako autor lub współautor kilkadziesiąt programów i projektów badań. Był także wieloletnim rzeczoznawcą w Komisji Oceny Projektów Geologicznych, opiniującym liczne projekty prac poszukiwawczych Górnictwa Naftowego. Przyczynił się swoimi badaniami do odkrycia wielu złóż ropy naftowej i gazu ziemnego na Pomorzu Zachodnim (Kamień Pomorski, Wrzosowo, Gorzysław, Wierzchowo i inne). Był

także współtwórcą metodyki poszukiwań ropy i gazu w osadach mezozoicznych Niżu Polskiego wykształconych w specyficznych warunkach ewolucji platformowej.

Ryszard Dadlez był także zaangażowany w badania geologiczne podłoża Bałtyku, ukierunkowane na poszukiwania naftowe. Od 1964 r. brał udział w planowaniu i geologicznym nadzorowaniu prac geofizycznych wykonywanych w polskiej części tego akwenu, a później współdziałał w opracowaniu profili pierwszych głębokich wierceń w polskiej strefie Bałtyku. Liczne publikacje z zakresu geologii regionalnej przyniosły Mu uznanie i zainteresowanie naukowych gremiów zagranicznych. Podsumowując ten okres Jego działalności, można powiedzieć, że stworzył znakomite syntezы geologii regionalnej i tektoniki północno-zachodniej Polski oraz polskiego rejonu Bałtyku.

W 1975 r. Ryszardowi Dadlezowi nadano stopień doktora habilitowanego na podstawie pracy *Studia tektoniczne w obszarze północno-zachodniej Polski*. W 1981 r. uzyskał tytuł profesora.

W kierunkach badań tektonicznych, paleogeograficznych i kartograficznych, stanowiących jeden z głównych nurtów Jego bogatej działalności naukowej, wyróżniło się wiele opracowań i publikacji naukowych. Przyniosły Mu one powszechne uznanie w społeczności naukowej w kraju i za granicą (ryc. 6). Wykaz Jego publikacji z tych, a także innych dzieł zamieszczono w jubileuszowym tomie *Geological Quarterly* wydanym na 70-lecie Jego pracy naukowej (nr 3, 2002 r.).

Z imponującej listy prac, które tworzył jako autor, współautor i redaktor, warto przytoczyć kilka świadczących o wielotorowości zainteresowań Ryszarda Dadleza. Są to mapy, atlasy i zestawienia przekrojów geologicznych. Należy tu wspomnieć o Jego udziale w edycjach mapy tektonicznej kompleksu permsko-mezozoicznego Niżu Polskiego (Dadlez, 1980, 1998), *Atlasu geologicznego południowego Bałtyku* (Dadlez i in., 1995), odkrytej mapy dna Bałtyku w skali 1 : 500 000 (Kramarska i in., 1999), *Atlasu paleogeograficznego epikontynentalnego permu i mezozoiku w Polsce* (Dadlez

Ryc. 4. Wycieczka rodzinna w Tatry (wczesne lata 60. XX w.). Od lewej: Michał, Joanna i Ryszard Dadlezowie. Arch. rodzinne

Ryc. 5. W magazynie rdzeni PIG w Leszczach (1986 r.). Arch. rodzinne

i in., 1998), *Mapy geologicznej Polski bez utworów kenozoiku w skali 1 : 1 000 000* (Dadlez i in., 2000) czy wreszcie *Przekrojów geologicznych przez bruzdę śródpolską* (Dadlez, 2001).

Wyjątkowe dokonanie stanowi opracowany we współautorstwie z prof. W. Jaroszewskim znakomity podręcznik *Tektonika* (1994), który został uznany za najlepszy podręcznik akademicki i uhonorowany w 1995 r. Nagrodą im. S. Staszica VII Wydziału Polskiej Akademii Nauk. O osobistym stosunku Ryszarda do tektoniki najlepiej świadczy dedykacja na egzemplarzu *Tektoniki* ofiarowanym jednemu z autorów tego artykułu: *Jeśli stratygrafia jest królową nauk o Ziemi, to tektonika jest co najmniej ich cesarową*.

Ryszard Dadlez był otwarty na nowe idee w naukach geologicznych. Był głęboko zafascynowany teorią tektoniki płyt i popularyzował jej zasady w Polsce, w czasie kiedy ta teoria dopiero torowała sobie drogę w naukach o Ziemi. Bardzo czynnie wspierał wprowadzanie w PIG nowej strategii badawczej określanej mianem analizy basenów sedymentacyjnych.

W ostatnich latach, korzystając ze swojej ogromnej wiedzy na temat geologii regionalnej i tektoniki, Profesor Dadlez zajął się interpretacją geologiczną wyników głębokich badań geofizycznych uzyskanych w wyniku realizacji projektów POLONAISE i CELEBRATION 2000. Rezultaty tych szeroko zakrojonych interpretacji były publikowane (często we współautorstwie ze znakomitymi geologami polskimi i zagranicznymi) w najbardziej renomowanych czasopismach geologicznych. Wiele prac zostało opublikowanych w językach kongresowych.

Ryszard Dadlez był autorem ok. 230 publikacji i wielu opracowań archiwalnych. Jak napisano we wspomnieniach o Profesorze (Narkiewicz & Wagner, 2008), Jego publikacje i opracowania *noszą charakterystyczny, indywidualny rys wiążący się z wybitną umiejętnością syntezy, a zarazem szacunkiem dla szczegółowych danych — faktów geologicznych*. Cytat ten znakomicie oddaje sposób postępowania Ryszarda w całej Jego twórczości naukowej. Był to kanon, którego nigdy nie naruszał. Piszemy o tym z naciskiem, aby młodszy koledzy kontynuujący Jego działalność kierowali się podobnymi zasadami.

Profesor Dadlez był człowiekiem bardzo skromnym, nie zabiegał o stanowiska i zaszczyty, ale Jego aktywność i dorobek naukowy były doceniane nie tylko przez świat nauki — również przez kierownictwo PIG i resortu nadzorującego geologię. Poza nagrodami państwowymi i VII Oddziału PAN został uhonorowany wieloma odznaczeniami instytutowymi i resortowymi, także odznaczeniami państwowymi, w tym Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski w 1989 r. (ryc. 7). Z odznaczeń bardzo sobie cenił Złotą Odznakę Państwowego Instytutu Geologicznego, którą otrzymał jako jeden z pierwszych.

Osobny, ale wiążący się z działalnością naukową Profesora rozdział w Jego życiu naukowym stanowiła aktywność na polu piśmiennictwa naukowego. Przez wiele lat był członkiem kolegium redakcyjnego periodyku *Geologia za granicą*, a następnie w latach 1976–1997 redaktorem naczelnym *Kwartalnika Geologicznego*, obecnie *Geological Quarterly*.

Jako redaktor, ale także jako autor przykładał wielką wagę do dyskusji naukowych. Brał czynny udział w wielu polemikach naukowych, zarówno ustnych, jak i drukowa-

Ryc. 6. Uczestnicy sesji projektu IGCP nr 86 (Szwecja, 1982 r.) Od lewej: R. Wagner, R. Dadlez, J. Znosko. Arch. Sekcji Hist. PIG

Ryc. 7. Wręczenie odznaczeń państwowych z okazji 70-lecia PIG (1989 r.). Od lewej: R. Dadlez, J. Drzewiński. Arch. Sekcji Hist. PIG

Ryc. 8. Spotkanie redakcji *Kwartalnika Geologicznego* z dyrekcją PIG z okazji 40-lecia czasopisma (27 lutego 1997 r.). Od lewej: W. Pożaryski, S. Przeniosło, R. Dadlez, A. Maliszewska. Arch. Sekcji Hist. PIG

nych, zawsze stosując zasadę polemiki merytorycznej, a nie personalnej. Był twardym polemistą, bronił swoich racji z zaangażowaniem: *wręcz wyżywał się w publikowanych polemikach naukowych, wykorzystując w nich w pełni swoje talenty w precyzyjnym wyrażaniu myśli i logicznym rozumowaniu*, jak pisali Jerzy Znosko i Sylwester Marek w szkicu jubileuszowym *Ryszard Dadlez and His scientific career* zamieszczonym w tomie *Geological Quarterly* (nr 3, 2002 r.). Potrafił także, choć niechętnie, przyznać, że inny pogląd też może być słuszny. Ubolewał nad spadkiem poziomu dyskusji na łamach czasopism, przekształcających się często w zwykłe kłótnie.

Jako redaktora naczelnego Ryszarda Dadleza charakteryzowała wnikliwość w analizie przedkładanych tekstów, dbałość o poziom naukowy oraz językowy. Służył także autorom życzliwą radą. Po Jego recenzji można było być pewnym właściwej kompozycji tekstu i poprawności językowej. *Kwartalnik Geologiczny* za Jego kadencji przeszedł z języka polskiego na angielski i wyszedł na szerokie wody światowego piśmiennictwa geologicznego. Duże zasługi położył Profesor w przygotowaniu *Geological Quarterly* do awansu czasopisma na listę czołowych periodyków geologicznych przez wpisanie magazynu na tzw. listę filadelfijską (ryc. 8).

Pomimo intensywnej pracy naukowej Ryszard Dadlez udzielał się także bardzo aktywnie na polu działalności organizacyjnej w Instytucie Geologicznym. W latach 1973–1977 był kierownikiem Zakładu Geologii Ropy i Gazu, a w latach 1977–1988 kierownikiem Zakładu Stratygrafii. W roku 1981 został powołany do Rady Naukowej PIG, w której zasiadał nieprzerwanie do 1999 r.; pełnił w niej funkcję

zastępcy przewodniczącego. Bardzo aktywnie działał również w wielu komisjach i zespołach, zarówno w Państwowym Instytucie Geologicznym, jak i poza nim. W latach 1981–1989 był wiceprzewodniczącym Komitetu Nauk Geologicznych PAN.

Profesor zasiadał w licznych krajowych i zagranicznych gremiach naukowych. Brał udział w posiedzeniach Komisji Międzynarodowej Mapy Geologicznej Świata w Paryżu (1987) oraz Mapy Tektonicznej Europy (1986). Brał czynny udział w pracach zespołu do badań mórz i oceanów *Intermorgeo* (1970–1975), w projekcie IGCP nr 86 (1975–1985; ryc. 6), uczestniczył też w pracach międzynarodowego programu *Europrobe*. Był współautorem programów badawczych Stowarzyszenia dla Głębokich Badań Geologicznych w Polsce, a w 1996 r. został wybrany na wiceprzewod-

niczącego tej organizacji.

Ryszard Dadlez reprezentował naukę polską na wielu światowych kongresach geologicznych, licznych sympozjach naukowych i konferencjach, biorąc w nich czynny udział, wygłaszając referaty. Wielokrotnie wyjeżdżał do różnych krajów. Oprócz działalności zawodowej starał się znaleźć chwilę na realizację swoich pasji podróżniczych. Był do tych wyjazdów doskonale przygotowany. Bardzo dobrze fotografował, lubił to i był w tym znakomity, a były to czasy fotografii czarno-białej, kiedy zrobienie dobrego zdjęcia wymagało wiedzy i talentu. Uwieczniał głównie przyrodę i architekturę, sam nie lubił być fotografowany i dlatego jest tak niewiele Jego zdjęć (ryc. 9).

Ryc. 9. Zdjęcie pamiątkowe z okazji 70-lecia urodzin prof. Jerzego Znoski (1992 r.). Od lewej: T. Osmólski, R. Wagner, J. Znosko, R. Dadlez, L. Jakubowska, K. Jaworowski, S. Marek i M. Podemski. Arch. Sekcji Hist. PIG

Bardzo pokaźny jest dorobek dydaktyczny Profesora, wynikający również z codziennej pracy. Był zawsze chętny do kontaktów z młodszymi geologami i dzielił się z nimi swoją wiedzą i doświadczeniem. Ta Jego wiedza była wykorzystywana przez inne geologiczne ośrodki naukowe, gdyż powierzano Mu recenzje rozpraw doktorskich i habilitacyjnych. Wypromował 3 doktorów, był recenzentem kilkunastu rozpraw doktorskich i habilitacyjnych, w tym kilku jako superrecenzent Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej. Występował również w sprawie nadania kilku tytułów profesorskich. Miał opinię recenzenta wnikliwego, dość surowego, ale bardzo merytorycznego i obiektywnego. Podczas recenzowania prac doktorskich dołączał zawsze indeksy drobnych usterek merytorycznych i językowych. Pomagało to bardzo w przygotowaniu ostatecznej wersji pracy.

Ryszard Dadlez był człowiekiem prawym, charakteryzującym się wielką uczciwością zawodową. Nigdy nie szedł na kompromisy w sprawach naukowych, za co czasami płacił określoną cenę. Charakteryzowała Go wyjątkowa rozległość zainteresowań, wsparta przez wybitne zdolności badawcze. Cechowała Go dogłębna znajomość uprawianych przezeń dyscyplin, wynikająca z rzadkiej umiejętności kojarzenia rozlicznych faktów geologicznych i ich syntetyzowania. Był geologiem z zamiłowania, pasjonatem, dla którego geologia stanowiła nie tylko zawód, ale także wielką przygodę życiową. Pracy poświęcał bardzo dużo czasu, również wolnego. Najczęściej zabierał materiały do domu i tam spędzał nad nimi długie godziny. Miał zwyczaj, że po obiedzie uciął sobie drzemkę, a potem pracował do późnych godzin wieczornych.

Instytut stał się dla Profesora Dadleza drugim domem — spędził tu przecież całe zawodowe życie i był bardzo emocjonalnie z nim związany. W chwilach zagrożenia instytutu, a niestety takie były, można było zawsze liczyć na Jego mocny głos w obronie tej instytucji.

Profesor przeszedł na emeryturę z końcem 2001 r., ale pozostał czynny zawodowo do ostatnich tygodni życia. Jeszcze niedawno zajmował się weryfikacją stratygraficzną profilów mezozoiku na Niżu Polskim, wykorzystując swoją ogromną wiedzę zgromadzoną przez lata. Nie było Mu sądzone ukończyć tych badań, ale zdołał opracować kilkaset profilów, co stanowi istotny wkład w weryfikację Centralnej Bazy Danych Geologicznych.

W 2007 r. Ryszard Dadlez bardzo ciężko przeżył śmierć żony Joanny, która wiernie towarzyszyła Mu w drodze przez życie i geologię. Gdyby nie śmierć żony, być może Profesor byłby nadal z nami. Zmarł 5 marca 2008 r. w Warszawie i został pochowany w grobie rodzinnym na Cmentarzu Powązkowskim (ryc. 10).

Profesor Ryszard Dadlez był wybitnym geologiem, pozostawił po sobie ogromną spuściznę naukową, która będzie służyć przez długie lata przyszłym pokoleniom. Wszedł na trwałe do historii Państwowego Instytutu Geologicznego.

Literatura

DADLEZ R. 1964a — Opis wiercenia Mechowo IG 1. [W:] Z badań struktur podłoża Polski. Biul. Inst. Geol., 189, 12: 34.

Ryc. 10. Pogrzeb Profesora Ryszarda Dadleza z asystą poczty sztandarowego PiG (Cmentarz Powązkowski, 5 marca 2008 r.). Od lewej: R. Wagner, M. Narkiewicz, A. Dadlez (córka). Fot. M. Rutkowski

- DADLEZ R. 1964b — Stratygrafia i przebieg sedymentacji kajpru i dolnej jury na podstawie profilu wiercenia Mechowo IG 1. [W:] Z badań struktur podłoża Polski. Biul. Inst. Geol., 189, 12: 32.
- DADLEZ R. 1969 — Stratygrafia liasu w Polsce zachodniej. Pr. Inst. Geol., 57: 1–78.
- DADLEZ R. 1973a — Jura dolna. [W:] Budowa geologiczna Polski. T. 1. Stratygrafia. Cz. 2. Mezozoik. Wyd. Geol., Warszawa: 141–143, 155–162, 196–236, 437–444.
- DADLEZ R. 1973b — Liassic deposits in Poland (except Carpathians). [In:] Colloque du Jurassique a Luxembourg 1967. Mem. Bureau Rech. Geol. Min. [1971, druk 1973]: 447–460.
- DADLEZ R. (red.) 1980 — Mapa tektoniczna cechsztyńsko-mezozoicznego kompleksu strukturalnego na Niżu Polskim, 1 : 500 000. Wyd. Geol., Warszawa.
- DADLEZ R. (red.) 1998 — Mapa tektoniczna kompleksu cechsztyńsko-mezozoicznego na Niżu Polskim, 1 : 500 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- DADLEZ R. 2001 — Przekroje geologiczne przez bruzdę śródpolską, 1 : 200 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- DADLEZ R., DAYCZAK-CALIKOWSKA K. & DEMBOWSKA J. 1964 — Atlas geologiczny Polski, 1 : 3 000 000. Zagadnienia stratygraficzno-facjalne. Z. 9 Jura. Instytut Geologiczny, Warszawa.
- DADLEZ R. & JAROSZEWSKI W. 1994 — Tektonika. PWN, Warszawa.
- DADLEZ R., KENIG K., KRAMARSKA R., KRZYMIŃSKA J., MAKOWSKA A., MASŁOWSKA M., MICHAŁOWSKA M., MOJSKI J.E., PIKIES R., POKORSKI J., PRZEZDZIECKI P., RYKA W., SZCZEPAŃSKA T., TOMCZAK A., UŚCINOWICZ S., WAGNER R. & ZACHOWICZ J. 1995 — Atlas geologiczny południowego Bałtyku, 1 : 500 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- DADLEZ R., MAREK S. & POKORSKI J. (red.) 1998 — Atlas paleogeograficzny epikontynentalnego permu i mezozoiku w Polsce, 1 : 2 500 000. Wydaw. Kartograficzne PAE, Warszawa.
- DADLEZ R., MAREK S. & POKORSKI J. (red.) 2000 — Mapa geologiczna Polski bez utworów kenozoiku, 1 : 1 000 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- KRAMARSKA R. (red.), KRZYWIEC P., DADLEZ R., JEGLIŃSKI W., PAPIERNIK B., PRZEZDZIECKI P. & ZIENTARA P. 1999 — Mapa geologiczna dna Bałtyku bez utworów czwartorzędowych, 1 : 500 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- NARKIEWICZ M. & WAGNER R. 2008 — Ryszard Dadlez (1931–2008). Pr. Geol., 4: 294–295.
- PIENKOWSKI G. 2009 — Od litostratygrafii do cyklostratygrafii — nowatorskie kierunki w badaniach Profesora Ryszarda Dadleza (1931–2008). Pr. Geol., 57: 387–392.
- WAGNER R. (red.) 2008 — Tabela stratygraficzna Polski. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- ZNOSKO J. & MAREK S. 2002 — Ryszard Dadlez and His scientific career. Geol. Quart., 46, 3: 227–233.